

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ОСВІТА ХХІ СТОЛІТТЯ»

ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ

Науково-дослідний інститут експериментальної дидактики
Кафедра технологій дистанційного навчання та цифрової дидактики в дошкільній освіті

ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Г.КОРОЛЕНКА

Академія Ранок

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ І НАУКИ

Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції

06-07 березня 2025 року

м. Харків

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ
ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ «ОСВІТА ХХІ СТОЛІТТЯ»
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ Г. С. СКОВОРОДИ
Науково–дослідний інститут експериментальної дидактики
Кафедра технологій дистанційного навчання та
цифрової дидактики в дошкільній освіті
ЧЕРКАСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ В.Г.КОРОЛЕНКА
Академія Ранок**

**До 80-річчя присвоєння університету
імені Г.С.Сковороди**

***Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної
конференції
«ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ І НАУКИ»
(м. Харків, 06–07 березня 2025 року)***

**ХАРКІВ
ХНПУ–2025**

УДК 37.091.33:004

Головний редактор:

БОЙЧУК Юрій – доктор педагогічних наук, професор, член-кореспондент НАПН України, ректор ХНПУ імені Г. С. Сковороди.

Редакційна колегія:

ДОЦЕНКО С.О. – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри технологій дистанційного навчання та цифрової дидактики в дошкільній освіті, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ВОРОЖБИТ-ГОРБАТЮК В.В – доктор педагогічних наук, професор, головний науковий співробітник Науково–дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В.В.Сташиса Національної Академії правових наук України.

ПОНОМАРЬОВА Н.О. – доктор педагогічних наук, професор, декан фізико-математичного факультету, Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

СОБЧЕНКО Т.М. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри освітології та інноваційної педагогіки Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

ОЛЕФІРЕНКО Н.В. – доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри інформатики, Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

Рекомендовано редакційно-видавничою радою

Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди

(протокол № 4 від 16.04.2025 року)

Цифрова трансформація освіти та науки : матеріали III Всеукраїнських науково-практичної конференції, 06-07 берез. 2025 р. / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди ; [редкол.: Ю. Д. Бойчук (голов. ред.) та ін.]. – Харків, 2025. – 245 с.

У збірнику відображено тези III Всеукраїнської науково-практичної конференції, метою якої було об'єднання українських науковців для обговорення актуальних проблем цифровізації освіти і науки; обмін досвідом та науковими розробками, презентування своїх новаторських ідей, які можуть привернути увагу широкого кола фахівців і стати предметом дискусії.

Матеріали стануть у пригоді науковцям, учителям, докторантам, аспірантам, викладачам закладів вищої освіти, практичним працівникам у галузі освіти.

© Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2025

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ОСВІТИ І НАУКИ В ЦИФРОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ 7

БАКУМЕНКО О. ТЕХНІЧНА ТВОРЧІСТЬ У ЦИФРОВУ ЕПОХУ : ФІЛОСОФСЬКІ ТА АНТРОПОЛОГІЧНІ ВИКЛИКИ	7
БЕРЕЖНА С. ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИВНОСТІ НАУКОВО-ДОСЛІДНОЇ РОБОТИ У ЗВО ШЛЯХОМ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ	9
БІЛОШИЦЬКА А., ПАЧЕВСЬКА А., ВІАЛОСЗУСКА М. М. ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ.....	13
ВОДОВОЗОВ І. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ВІЙНИ: ІНЖЕНЕРНЕ МИСЛЕННЯ У РОЗРОБЦІ АВТОНОМНИХ БОЙОВИХ СИСТЕМ	16
ВОРОЖБИТ-ГОРБАТЮК В. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СВІТОВОГО ДОСВІДУ ПРОБАЦІЇ ЧЕРЕЗ СИНТЕЗ ФІЛОСОФУВАННЯ ГРИГОРІЯ СКОВОРОДИ І ФІЛОСОФІЇ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ.....	18
ДАВИДЯК В. ЦИФРОВА КУЛЬТУРА ТА КРИЗА ІДЕНТИЧНОСТІ	23
ДОЦЕНКО С. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ: СУЧАСНИЙ СТАН, ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	25
ЗІНОВЄВА К. ЦИФРОВІ АРХІВИ УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОСОФСЬКОЇ ПРОЗИ: ПЕРСПЕКТИВИ ЗБЕРЕЖЕННЯ ТА ПОПУЛЯРИЗАЦІЇ.....	30
ЗОЛОТУХІНА С., СТОЛЬНА О. ШКІЛЬНА ПРАКТИКА ЯК ДЖЕРЕЛО РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ.....	33
КАЙДАЛОВА Л. РОЗВИТОК ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧІВ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ	36
КЛИМЕНКО Б. ЕФЕКТИВНІСТЬ ВИКОРИСТАННЯ МОБІЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ НАВЧАННЯ: ДИДАКТИЧНИЙ АСПЕКТ.....	39
КОРЖ Г. СВІТОГЛЯДНИЙ ПОТЕНЦІАЛ МЕДІАКУЛЬТУРИ В ЦИФРОВОМУ СУСПІЛЬСТВІ	42
НЕСТЕРЕНКО А. УКРАЇНА І ЄВРОПА: ВИКЛИКИ ФОРМУВАННЯ ЄДИНОГО ЦИФРОВОГО ПРОСТОРУ	46
ОЛЕФІРЕНКО Н., КУРГАНСЬКИЙ А. ДИДАКТИЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ІНТЕРАКТИВНИХ ЦИФРОВИХ ТРЕНАЖЕРІВ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	48
САЛО А. ЛЮДИНА МІЖ ТРАДИЦІОНАЛІЗМОМ ТА ІННОВАЦІЯМИ ЦИФРОВОЇ ЕПОХИ	52
ТАНЬКО Т. ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЗДО ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	55
ФЕНЬ Д. ФІЛОСОФІЯ ПОСТТРАДИЦІЙНОСТІ: УКРАЇНСЬКИЙ АНТЕЇЗМ ТА ЙОГО ВИКЛИКИ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ	59
ФЕНЬ М. ФІЛОСОФІЯ КРИЗИ: ПАНДЕМІЯ ЯК КАТАЛІЗАТОР ЦИФРОВИХ ІННОВАЦІЙ У НАУЦІ І ОСВІТІ	63
ФІЛОНЕНКО Р. ОСОБИСТІСТЬ У МЕТАМОРФОЗАХ ЦИФРОВОЇ ЕРИ	64
ЧЕБАНОВ О. ГРОМАДЯНСЬКА ОСВІТА І КУЛЬТУРА У ПІДМУРКАХ ІНФОРМАЦІЙНОГО СУСПІЛЬСТВА	67

СЕКЦІЯ 2. ЦИФРОВА ІНТЕГРАЦІЯ НАУКИ, ОСВІТИ І КУЛЬТУРИ..... 69

АДАХ В. ЦИФРОВІЗАЦІЯ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ЯК ВИМОГА СЬОГОДЕННЯ.....	69
БЛАЖКО В. ВІД ТРАДИЦІЙ ДО ЦИФРОВИХ ОБРАЗІВ: ПЕРЕОСМИСЛЕННЯ ЗЕМЛІ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	71
ВЕРЕЩАГІН О. ФІЛОСОФІЯ ВІЗУАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ: ЦИФРОВА ІНТЕГРАЦІЯ КУЛЬТУРНИХ КОДІВ У ДИЗАЙНІ.....	74
ДОРОЖКО І., МАЛИХІНА О., ТУРІЩЕВА Л. ОСОБЛИВОСТІ СТАВЛЕННЯ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ДО НАВЧАННЯ В ОНЛАЙН-УМОВАХ	76
ДОЦЕНКО Д. ДИДАКТИЧНІ ПРИНЦИПИ РОЗРОБКИ ВІДКРИТИХ КУРСІВ ДЛЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ІНФОРМАТИКИ	81
ЖУК О. ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИКЛАДАЧА ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН У ПЕДАГОГІЧНИХ ЗВО	84
ІТІН Ч. МОЖЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ МУЛЬТИМЕДІА В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ	88
ПОНОМАРЬОВА Н. ЦИФРОВІ РЕСУРСИ ДЛЯ ПРОФОРІЄНТАЦІЙНОЇ ДІАГНОСТИКИ ШКОЛЯРІВ	91
РОСТОКА М. КОНВЕРГЕНЦІЯ ЕЛЕКТРОННОГО ПОРТФОЛІО ПІДГОТОВКИ НАУКОВИХ КАДРІВ У ВІДКРИТИЙ КЛАСТЕР ЦИФРОВОЇ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОЛЕКЦІЇ	95
ТОВКАЙЛО К. ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ПРОСВІТИ БАТЬКІВ З ПІДТРИМАННЯ МЕНТАЛЬНОГО ЗДОРОВ'Я ДОШКІЛЬНИКІВ	100
ЧЖЕН В. ІНТЕГРАЦІЯ ІМЕРСИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ ХОРЕОГРАФІВ	103
ЧЖОУ А. ПЕДАГОГІЧНІ МОЖЛИВОСТІ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У РОЗВИТКУ ЕСТЕТИЧНОГО СПРИЙНЯТТЯ	106
ШЕВЧЕНКО Т., ЯРЦЕВА М. ДОСВІД ОРГАНІЗАЦІЇ СТУДЕНТСЬКИХ КОНФЕРЕНЦІЙ З УЧАСТЮ ДОПОВІДАЧІВ В РЕЖИМІ РЕАЛЬНОГО ЧАСУ В МОВАХ ВІЙНИ.....	109
ЯРЦЕВА Д. СКРИНІНГОВІ ПРОГРАМИ ДІАГНОСТИКИ ТА ЕПІДЕМІОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ В МЕДИЧНІЙ НАУЦІ З ВИКОРИСТАННЯМ МОЖЛИВОСТЕЙ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	113

СЕКЦІЯ 3. ІННОВАЦІЇ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ТРАНСФОРМАЦІЇ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА..... 118

ВАСИЛЬСВ О. СОЦІАЛЬНІ МЕРЕЖІ ЯК СИМУЛЯКРИ ЖИТТЄТВОРЧОСТІ: КУЛЬТУРНО-АНТРОПОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ	118
ДОБРУНОВ О. ВИКОРИСТАННЯ ПРОЄКТНОЇ РОБОТИ ПРИ ВИВЧЕННІ ІНФОРМАТИКИ ДЛЯ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ УЧНІВ....	120
ДОРОЖКО В. ФУДБЛОГИ, ТІК ТОК ТА INSTAGRAM: ЯК ЦИФРОВІ ПЛАТФОРМИ КОНСТРУЮЮТЬ ГАСТРОНОМІЧНУ МОДУ	125
ЛОГАЧОВ Д. ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ВЧИТЕЛЯ НУШ	127
МАЙНАЄВ Ф. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ЗАСІБ ОРГАНІЗАЦІЇ ІГРОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА УРОЦІ.....	130

МАКСИМЕНКО Р. ЦИФРОВІ ІНСТРУМЕНТИ У РЕАЛІЗАЦІЇ ПРОГРАМИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ	132
МИШКАРЬОВА С. МАТЕМАТИЧНА ОСВІТА У ВИМІРІ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ УЧНІВ	134
МОЛЧАНОВА К. ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК БЕЗПЕЧНА, ДОСТУПНА ТА ЕФЕКТИВНА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ .	138
МОСКАЛЕНКО В., АЛІЄВ Х. ОЦІНЮВАННЯ УСНИХ ВІДПОВІДЕЙ СТУДЕНТІВ ЗАСОБАМИ СДО MOODLE В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ	141
ПЕТРЕНКО С. ОСОБЛИВОСТІ ТРАНСФОРМАЦІЇ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА УНІВЕРСИТЕТУ	144
ПОНОМАРЬОВ В. ЦИФРОВІ РЕСУРСИ У СУЧАСНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕННЯХ	146
РЯБЕЦЬ С. ВИКОРИСТАННЯ ПОТУЖНОСТЕЙ ХМАРНОГО СЕРЕДОВИЩА ДЛЯ ПРОЄКТУВАННЯ 3D-МОДЕЛЕЙ.....	149
ТЮПОВА В., ТЮПОВА А. МАСОВІ ВІДКРИТІ ОНЛАЙН-КУРСИ ТА ЇХНІЙ ВПЛИВ НА ТРАДИЦІЙНУ ОСВІТУ	154
ХОЛТОБІНА О., ЛЕБЕДЄВА В., ШЕПЕЛЬОВА Л. СЕНСОРНЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ	159
СЕКЦІЯ 4. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ І ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА.....	163
БУБИРЬОВ Є. ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВИХ КЛАСІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	163
ГАВРИШ І. МЕТОДИЧНІ ПІДХОДИ ДО РОЗВИТКУ ЦИФРОВИХ НАВИЧОК ВЧИТЕЛЯ ІНФОРМАТИКИ ДЛЯ ЕФЕКТИВНОГО ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ.....	166
ЖМУРКО О. ПЕДАГОГІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ВИВЧЕННІ ЕКОЛОГІЧНОЇ ЕТИКИ	170
ЛЕБЕДЄВА В. ІНТЕРАКТИВНИЙ КОНТЕНТ ДЛЯ НАВЧАННЯ: ЦИФРОВІ СЕРВІСИ ТА РЕСУРСИ.....	173
МИРОШНИЧЕНКО М. ЦИФРОВІ ТЕХНОЛОГІЇ У ВИКЛАДАННІ ДИРИГУВАННЯ: МОЖЛИВОСТІ ОНЛАЙН-ОСВІТИ ДЛЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	177
МИХАЙЛЕНКО А. КОМП'ЮТЕРНІ ІГРИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ СТАРШИХ ДОШКІЛЬНИКІВ ДО ШКІЛЬНОГО НАВЧАННЯ	180
ПАВЛЮК Н. МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ТА КРИТИЧНЕ МИСЛЕННЯ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ: РОЛЬ УЧИТЕЛЯ В ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	183
СЕМИЛЯК В. ТРИГЕРИ В POWERPOINT ЯК КЛЮЧ ДО СТВОРЕННЯ ЗАХОПЛЮЮЧОГО НАВЧАЛЬНОГО КОНТЕНТУ	187
СЕКЦІЯ 5. ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ В ОСВІТІ ТА НАУЦІ.....	193
КІЧАК Б. ШІ ЯК ІНСТРУМЕНТ ПІДТРИМКИ ВИКЛАДАЧІВ: ІННОВАЦІЙНІ ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ	193
КОЗИРЕНКО В., КОЗИРЕНКО С. ЕТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ МАШИННОГО НАВЧАННЯ У ОСВІТІ.....	196
КОСТОЧКА І. ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ РЕСУРСІВ ШІ ДЛЯ МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ НУШ	199

КРАВЧЕНКО Ю. ІНФОРМАЦІЙНИЙ СУПРОВІД ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У ДІЯЛЬНОСТІ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	202
НОСИК А. ВПЛИВ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ НА МАЙБУТНЄ ОСВІТИ ТА НАУКИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА РИЗИКИ.....	207
ПОНОМАРЬОВА В., ГАЙДУСЬ А. ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ДО РОЗРАХУНКІВ У ЕЛЕКТРОННИХ ТАБЛИЦЯХ.....	211
ПРИЛУЦЬКА Т. ВПРОВАДЖЕННЯ ТЕХНОЛОГІЙ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ГЕОГРАФІЇ: ПЕРЕВАГИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ	216
СОБЧЕНКО Т., КИРИЛЕНКО С., ЧУРСІНОВ Д. СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТА ГЛОБАЛЬНІ РИЗИКИ ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ У СВІТІ.....	222
УМАНЕЦЬ С. ГЕНЕРАТИВНИЙ ШТУЧНИЙ ІНТЕЛЕКТ ЯК ІНСТРУМЕНТ ІНДИВІДУАЛІЗАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ	226
СЕКЦІЯ 6. КІБЕРБЕЗПЕКА ТА ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЇ В ЦИФРОВОМУ ПРОСТОРІ.....	231
БЕСКОРОВАЙНИЙ В. ЗАХИСТ ПЕРСОНАЛЬНИХ ДАНИХ СТУДЕНТІВ У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ: ПИТАННЯ КІБЕРБЕЗПЕКИ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ	231
ЗАДОРЖНИЙ С. АГРЕСІЯ У КІБЕРПРОСТОРІ: КУЛЬТУРНО-АНТРОПОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ЦИФРОВОГО НАСИЛЬСТВА.....	234
ЗУБРИЦЬКИЙ В. ФЕНОМЕН ДІПФЕЙКІВ У КІНОІНДУСТРІЇ: ВИКЛИКИ ДЛЯ АВТЕНТИЧНОСТІ В ЦИФРОВУ ЕПОХУ	236
ТВЕРДОХЛІБ Г. КІБЕРГІГІЄНА ТА МЕДІАГРАМОТНІСТЬ: ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК ТА СИНЕРГІЯ В ЕПОХУ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ВІЙНИ	240

Таким чином, цифрові технології є локомотивом сталого розвитку будь-якого суспільства та економіки країн; характеризується цей розвиток покращенням прийняття рішень, підвищенням ефективності, забезпеченням гнучкості, прозорістю проєктів, оптимізацією логістики, впровадженням інноваційних рішень та технологій штучного інтелекту в управління підприємств, бізнесу.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15458073>

МАТЕМАТИЧНА ОСВІТА У ВИМІРІ ПРОБЛЕМИ БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ ТА ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖЕННЯ УЧНІВ

Світлана МИШКАРЬОВА

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри математики та методики викладання Рівненського державного гуманітарного університету, м. Рівне

Анотація. Обґрунтовано актуальність проблеми безпечних просторів для освіти й виховання. Зазначено, що з-посеред напрямів організації безпечного освітнього середовища важливе місце посідає педагогічний. Зроблено висновок про те, що математична освіта загалом і уроки математики у школі зокрема можуть стати досить продуктивними «майданчиками» для промоції серед учнів здоров'я.

Ключові слова: безпечна поведінка, здоров'язбереження учнів, здоров'язбережувальна освіта й виховання дітей та юнацтва, математична освіта, уроки математики, здобувачі освіти.

В умовах війни, яка триває в Україні, значущість теми безпечної поведінки та здоров'язбереження дітей та юнацтва є особливо актуальною. Актуальним є також питання щодо збереження закладів освіти як безпечних просторів для освіти й виховання. Комплекс концептуальних питань стосовно проблеми створення безпечного освітнього середовища піднімався на Всеукраїнській конференції «Безпека в сучасних закладах освіти від учня до вчителя», яка відбулася 2018 року [4]. В українській педагогічній науці на сьогодні є досить

велика кількість розвідок, присвячених розв'язанню проблеми здоров'язбереження дітей та юнацтва. Одним з важливих аспектів у контексті якого вивчають розв'язання проблеми здоров'язбереження дітей та юнацтва, є педагогічний (освітній), сутність якого визначається через змістове наповнення понять здоров'язбережувальна освіта, здоров'язбережувальне виховання, промоція здоров'я, формування культури здоров'я та ін. [6].

Безпечне освітнє середовище є багатовимірним феноменом, серед багатьох його компонентів особливе місце належить формуванню у здобувачів освіти знань про безпечну поведінку, яке можна здійснювати як безпосередньо, так і опосередковано, а саме: засобами спеціально орієнтованих навчальних дисциплін; шляхом міжпредметної інтеграції. У цьому контексті навчальний предмет «Математика», як зазначають учені, має вагомий потенціал для розуміння учнями цінності життя і здоров'я [3].

Педагогічну діяльність означеного формату доцільно здійснювати, орієнтуючись на безпосередній і опосередкований підходи: перший з них передбачає введення до змісту освітніх програм низки тематично-орієнтованих навчальних дисциплін, другий підхід проєктує насичення змістової частини більшості шкільних навчальних курсів інформацією про здоров'я людини. У цьому сенсі уроки математики мають досить потужний потенціал щодо формування в учнів уявлень про цінність здоров'я і шляхи його збереження [5].

Деталізуючи розуміння поняття «безпека», науковці звертають увагу, як правило, на таке тлумачення: «відсутність неприпустимого ризику, пов'язаного з можливістю завдання шкоди здоров'ю і життю людини» [1, с. 57].

Теоретичні узагальнення щодо поняття «безпека людини» увиразнюють його бачення вченими як стану, за якого дія зовнішніх і внутрішніх чинників не призводить до смерті людини чи погіршення діяльності й розвитку людського організму, свідомості і психіки людини.

Щодо розуміння специфічності середовища закладу освіти, то зазначимо, що воно не є ізольованим від впливу зовнішніх і внутрішніх чинників. Останні є джерелом і позитивних результатів (наслідків), і небезпек та ризиків (які, своєю

чергою, можуть зумовити низку деструктивних змін в освітньому середовищі закладу освіти). Альтернативою до негативних змін є «захищеність»/«безпечність» освітнього середовища.

На сьогодні існує багато визначень поняття «безпека освітнього середовища». Їх змістовий аналіз дає можливість зробити висновок, що запропоновані формулювання не розкривають усієї повноти цього поняття, акцентують увагу на різних змістових аспектах його сутності.

На нашу думку, необхідно зробити акцент на тому, що формування безпечного освітнього середовища пов'язане з різноаспектною діяльністю усього колективу закладу освіти. Логічним і стратегічним напрямом цієї діяльності є праця вчителя, яка стосується зокрема формування в учнів знань, умінь і навичок щодо безпечної поведінки та здоров'язбереження людини.

Що стосується математичної освітньої галузі, то її мета і завдання, задекларовані у Типовій освітній програмі, не передбачають змісту, дотичного до проблеми безпечної поведінки. Опановуючи математичну освітню галузь, особа вчиться оперувати низкою відповідних схем, алгоритмів, прийомів і методів розв'язування математичних задач, тренує навички використання математичних знань під час вирішення прикладних і професійних завдань. Також математична освіта сприяє формуванню в особистості здатності застосовувати математичні методи у пізнанні дійсності (уміння моделювати, конструювати, інтерпретувати тощо). Наш науковий пошук засвідчив важливість вивчення учнями математики для збереження власного здоров'я та доцільність використання засобів математичної освіти щодо формування в учнів здоров'язбережувальної компетентності.

Разом з тим, творче інтегрування відповідної тематики у зміст уроків математики сприятиме, на нашу думку, доцільному розширенню функцій останніх, оскільки учні під час виконання різноманітних завдань на цих уроках мають можливість, до прикладу, зрозуміти чимало проблем, пов'язаних зі щоденним життям людини, пізнати життєві функції людського організму, свідомо опанувати практичні навички, сприятливі соціальному здоров'ю загалом

і навички безпечної поведінки зокрема [2]. Отже, можна говорити про те, що уроки математики мають «прихований» зміст здоров'язбережувального виховання. До того ж, якщо учитель зуміє інтегрувати у зміст уроків математики відомості про безпечну поведінку у такий спосіб, що ці відомості стануть для учнів інтеріоризованими, то постане нова, ширша, цінність цих уроків. За такого підходу розширяться також компетентності самого учителя математики – він може стати (в окресленому контексті) «вихователем здоров'я» [7, с. 8–9].

Математична освітня галузь має значний потенціал щодо наповнення її змістового контенту інформацією, дотичною до формування в учнів уявлень, знань і навичок у контексті здоров'я загалом і безпечної поведінки зокрема. Цілком очевидно, що при доборі відповідного інформаційного контенту необхідно враховувати загальні вимоги до реалізації математичної освітньої галузі. До того ж, матеріали щодо проблеми формування безпечної поведінки повинні органічно вплітатися у зміст навчання математики, кількісно не «переобтяжувати» його, відповідати віковим особливостям розвитку здобувачів початкової освіти, уміщувати елементи новизни (тобто віддзеркалювати певний безпековий тематичний профіль з різних точок зору), а також – бути джерелом позитивних та негативних емоцій і мати практичне значення.

Резюмуючи вищезазначене, можна стверджувати про те, що математична освіта і уроки математики у школі, за бажання учителя, можуть стати досить продуктивними «майданчиками» для промоції здоров'я серед учнів.

Перспективним напрямом подальших наукових досліджень може стати вивчення закордонного досвіду інтегрування дотичної до проблеми здоров'язбереження людини тематики у зміст математичної освітньої галузі.

Література:

1. Бобрицька В. І. Питання збереження здоров'я в освітніх курсах «Валеологія» та «Безпека життєдіяльності». *Безпека життєдіяльності*. 2005. № 8. С. 54–57.
2. Валеологічні задачі на уроках математики. *На урок*: вебсайт. URL: <https://naurok.com.ua/material-do-urokiv-matematiki-v-2-3-klasah-valeologichni-zadachi-na-urokah-matematiki-80963.html>

3. Васильєва Д. В. Аксіологічний потенціал підручників з математики для старшої школи. *Проблеми сучасного підручника* : зб. наук. праць / голов. ред. О. М. Топузов. Київ : Педагогічна думка, 2015. Вип. 15. С. 150–158.
4. Матеріали конференції «Безпека в сучасних закладах освіти від учня до вчителя» (2018). *Міністерство освіти і науки України* : вебсайт. URL:<https://mon.gov.ua/ministerstvo-2/diyalnist/tsivilniy-zakhist-ta-bezpeka-zhittediyalnosti/materiali-konferentsii-bezpeka-v-suchasnikh-zakladakh-osviti-vid-uchnya-do-vchitelya>
5. Сливка Л. Здоров'язбережувальна тематика у змісті навчальних дисциплін загальноосвітніх шкіл Польщі в 1950-х – 1970-х рр. *Молодь і ринок*. 2021. 3(189). С. 92–95. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2021.234145>
6. Сливка Л. В. Теорія та практика здоров'язбережувального виховання учнів загальноосвітніх шкіл Польщі (XX – початок XXI століття) : дис. ... д-ра пед. наук : 13.00.01 / Прикарпатський нац. ун-т імені Василя Стефаника. м. Івано-Франківськ; Дрогобицький держ. пед. ун-т імені Івана Франка. м. Дрогобич, 2023. 581 с.
7. Stypułkowski C., Chytry I., Chruściel-Bryda K. Wychowanie zdrowotne w edukacji matematycznej dla klas 4–6 szkoły podstawowej (propozycje zadań). Kraków : Oficyna Wydawnicza «Impuls», 2003. 113 s.

<https://doi.org/10.5281/zenodo.15458087>

ДИСТАНЦІЙНЕ НАВЧАННЯ ЯК БЕЗПЕЧНА, ДОСТУПНА ТА ЕФЕКТИВНА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В УМОВАХ ВІЙНИ

Карина МОЛЧАНОВА

здобувачка першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, факультет іноземної
філології, Харківський національний педагогічний університет
імені Г. С. Сковороди, м. Харків

Анотація. У статті розкриваються переваги та труднощі організації дистанційного навчання в Україні, зокрема в умовах військового стану. Визначено онлайн-платформи та онлайн-ресурси, які сприяють ефективній організації навчання в дистанційному форматі.

Ключові слова: дистанційне навчання, освітній процес, військовий стан, переваги, труднощі.

Війна на території нашої країни йде вже доволі тривалий період, вона принесла та продовжує приносити чимало горя. Однак, незважаючи на всі виклики цього часу, важливо продовжувати жити, відстоювати свою

Наукове видання

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ОСВІТИ І НАУКИ

Матеріали III Всеукраїнської науково-практичної конференції
(06-07 березня 2025 р.)

Відповідальний за випуск: ДОЦЕНКО Світлана

Комп'ютерна верстка: АЛІЄВ Хан

Коректор: ЛЕБЕДЄВА Вікторія

Відповідальність за дотримання вимог академічної доброчесності несуть
автори

Ум. друк. арк. – 12,5